

Wakker in Gods wereld – hoe kijk jij?

Lezing Johannesdebat Rotterdam donderdag 5 maart 2026

Visioen Rotterdam De Nieuwe Stad

Ik zag een visioen – het was donderdag om 11.00 uur in de morgen.

*Ik stond bij de Erasmusbrug en keek uit over het water en over de stad
en een frisse blauwe lentehemel brak open boven mijn hoofd
en de Geest van God ademde op mijn ogen, en mijn ogen werden geopend:*

*Ik zag Rotterdam, de heilige stad, neerdalend vanuit de hemel
schitterend als een zeldzame juweel, een weerkaatsing van de Schepper,
sprankelend als helder water in het oog van de zon
en alle ziekte was verdwenen uit de stad
en er waren geen indelingen en scheidslijnen meer
geen onderscheid tussen Bloemhof en het Kralingse Bos
de stralen van de zon raakten het getroffen hart van de stad
en alle tranen werden gedroogd.*

*Ik zag de Maas stromend met water dat leven geeft
helder als kristal
doorschijnend als glas
de kinderen van Rotterdam spelend en spetterend aan de oevers.*

*En de Geest toonde mij de boom van het leven
groeïend midden op het Coolsingel
en bomen aan weerszijden langs de Maas
de bladeren van de bomen waren tot genezing
van de verschillende bevolkingsgroepen van de stad
geboren in 010, Antillianen, Surinamers, Kaapverdianen,
mensen uit Polen, Bulgarije, Marokko, Turkije
en asielzoekers uit allerlei landen
hand in hand, als kameraden.*

*Ik keek rond en er waren geen dak- en thuislozen meer
geen Straatnieuwsverkopers
er was geen UWV meer
en geen schuldhulpsanering
er was geen voedselbank meer
geen eenzame ouderen
geen hardheid
geen geweld
geen verdediging
want er was vertrouwen tussen mensen
geen reclameborden
want ieder had genoeg
en ik zag vrouwen 's nachts veilig door de stad fietsen*

*en de mannen waren vol van passie en hoffelijkheid
en geen van de kinderen werd meer misbruikt.*

*Ik zag geen kerkgebouwen meer
want God woonde midden tussen de mensen
als stralend middelpunt van de stad
en jong en oud in Roffa, met het hart op de tong,
verheugde zich over Hem.*

*Ik zag een oude vrouw haar hoofd in haar nek werpen
en lachen als een jong meisje
en toen de hemel zich weer sloot galmde haar lach nog na in mijn hoofd
dagenlang
zonder ophouden.*

*Dit is wat ik zag, uitkijkend met een vergezicht over de Nieuwe Maas,
richting de wereldzeeën
en ik wist dat er een dag zou zijn van opstanding
en ik geloof dat er een dag zal zijn van opstanding.*

Geïnspireerd door 'The Prophet's Speech' van Doug Gay in: *Alternative Worship*, Jonny Baker en Doug Gay (red.).

Wakker in Gods wereld – hoe kijk jij?

Goedenavond Rotterdam! Bedankt voor de uitnodiging bij het lustrum van het Johannesdebat. De gelegenheid voor openhartig gesprek over geloof, wereld en kerkzijn in onze tijd.

Ik ken Hans al een tijd, onder andere als collega in Amersfoort. De laatste jaren hebben we meer contact en inspireren we elkaar. Met de kerkenraad en de missionaire commissie van de Johanneskerk zijn jullie bezig geweest met *Wakker in Gods wereld* als gesprekspartner.

Hans maakte samenvattingen van de hoofdstukken en kwam met de zelfgemaakte *De kleine wakker in Gods wereld*. We vonden dit een mooi idee om op te pakken. Zo waren jullie de aanstichter voor het verschijnen van *De kleine wakker in Gods wereld*! Op allerlei plekken zijn mensen bezig met *Wakker in Gods wereld*. Ook in het theologisch onderwijs.

Vandaag de *grande finale* van de wakkere gesprekken. Hoe kijk je naar de wereld? Wat zie je? Wie zie je? Hoe ontdek je God in de ander? Ik heb drie delen vandaag. Deel 1: Ik en de ander. Deel 2: Wij en Gods wereld. Deel 3: De kerk in dienst van Gods missie. En nog een toegift...

Deel 1 Ik en de ander

Zelf wilde ik al vroeg dominee worden. Ik was 11-12 jaar oud. Ik voelde dat vertrouwen op God goed nieuws is. Dat is zo gebeven.

In 1998 werd ik de eerste voorganger van een piepjonge Baptistengemeente. Ik kon daar veel leren, in de continue groei en verandering. De laatste jaren voelde ik veel onrust. Als ik door mijn wijk fietste dacht ik: ik wil hier bezig zijn met geloof, tussen de mensen. Het duurde wel 4-5 jaar voordat ik die sprong durfde te maken in 2012.

In mijn vrije tijd begon ik met het experiment van een buurtkerk in onze wijk Soesterkwartier, samen met buurtgenoten. We wilden de liefde van God delen, de liefde van Jezus. Vooral met mensen die veraf stonden van geloof en kerk. Ik wilde iets betekenen voor anderen, en... gaandeweg ontdekte ik dat God ook verrassingen in petto had voor mij...

Bekering tot de ander

Ik herinner me nog goed dat ik samen met een vrouw uit ons team ging opruimen bij een vrouw in de wijk. Een heel leuke, creatieve vrouw. Ze zei eerlijk: 'Hoe kan ik tegen mijn dochter van 7 zeggen ruim je kamer op, als mijn eigen huis zo'n puinhoop is?'

We gingen opruimen, zij bepaalde wat weg kon en wat niet. Op een gegeven moment zaten we aan tafel aan de koffie te kletsen. Haar relatie was stukgelopen. Ze begon over karma en sterrenbeelden. En toen gebeurde er iets in mijn hoofd. Ik dacht: 'Wat een onzin, karma en sterrenbeelden!' Ik wilde zeggen hoe het zat.

Wat gebeurde er met mij? Ik denk dat ik mij onbewust bedreigd voelde omdat een andere manier van denken dichtbij kwam. Ik kon niet meer luisteren. En nog vervelender: ik kon niet meer nieuwsgierig zijn naar haar.

Het stilstaan bij deze ervaring in een training voor ‘theologie van de straat’ heeft bij mij een ommekeer gebracht. Leren open te staan voor de ander die anders is. Na de bekering tot God, tot Jezus, de bekering tot de ander.

Om te kunnen loslaten wat ik allemaal weet, nieuwsgierig te zijn, vragen te stellen, zodat zij zich kan uitspreken. En dat dan de rollen ook kunnen wisselen, in de ontmoeting. Dat ik mij kan uitspreken op een manier die aansluit, zodat zij ook iets los kan laten. In de ontmoeting werkt de Heilige Geest *in ons beiden*.

‘Ik ben een mens, net als jij’

Deze bekering tot de ander zie je ook in Handelingen 10, op het moment dat het goede nieuws van Jezus naar alle volken gaat. Door de regie van God is er een ommekeer bij de Romein Cornelius *en* bij de jood Petrus.

Petrus krijgt een schokkend visioen, een doek uit de hemel met een mix van reine en onreine dieren. Een walging voor een gelovige jood! Een stem uit de hemel zegt tot drie keer toe: ‘Wat God rein heeft verklaard, zul jij niet als verwerpelijk beschouwen.’

De Heilige Geest stuurt Petrus naar de plek van de ander. Een gelovige jood zou nooit het huis van een heiden binnengaan! Als Petrus aankomt bij Cornelius, valt Cornelius voor hem op de grond. En Petrus zegt: ‘Sta op Cornelius, ik ben een mens, net als jij...’ Het is een intense ervaring voor hen beiden. Petrus ziet niet langer een heiden. Hij ziet een medemens. Cornelius ervaart, nu Petrus bij hem binnenkomt: ik ben aanvaard.

Ik ben de ander gaan zien als geschenk, als beeld van God. Dat heeft mij enorm verrijkt. Ontspanning gegeven. De gastvrijheid van mijn Marokkaanse vriend. De *positive vibes* van mijn Antilliaanse vriend, die zoveel meemaakt.

Onbewust heeft de kwetsbaarheid van de ander mij bij mij eigen kwetsbaarheid gebracht. Met ruimte voor mijn leven, mijn verhaal, mijn hoop die ik deel. Zo kan ik ook mijzelf zijn als beeld van God, als geschenk.

In die ontmoeting, in die vrijheid, werkt de Geest van God, vaak op een verrassende manier. Daar gebeurt Gods koninkrijk.

Voor wie buiten jouw bubbel, wil jij meer open staan?

Deel 2 Wij en Gods wereld

Een belangrijke vraag in *Wakker in Gods wereld* is: hoe kijk je naar jezelf en hoe kijk je naar de wereld? Dat heeft te maken met hoe we het leven hebben leren kennen. En met het verhaal dat we hebben meegekregen over onszelf en over de wereld.

Veel kerken lijken vooral problemen te zien in de wereld om hen heen. Ze kijken door de donkere bril van Genesis 3 naar de wereld. De wereld is verloren. De kerk komt daardoor in de helpersrol en de ander in de rol van hulpbehoefstig.

Dat doet schade aan wie wij zijn als mensen, als beeld van God. Als kerk zijn wij meer dan helper. Wij zijn zelf ook behoeftig als kerk, zoekend, verwond. En de ander is meer dan iemand met een probleem. De ander kan iets. De ander is iemand.

Zo leerde ik een vrouw kennen in onze wijk. Zij vertrouwde bijna niemand meer. Kwam niet veel uit huis. Ze begon mij te vertrouwen. En vroeg mij voor haar boodschappen te doen. Dat heb ik regelmatig gedaan.

Totdat ze een scootmobiel kreeg. Toen ze me vroeg of ik boodschappen voor haar kon doen zei ik: 'Wil je altijd binnen blijven zitten? Is dat je leven? Pak je scootmobiel! Dan voel je de buitenlucht. Dan zie je mensen.' Ze reageerde: 'Ga je zo flauw doen?' 'Ja!' zei ik. Ik wilde haar het vertrouwen geven: jij kunt dit. Nu zie ik haar regelmatig met de scootmobiel boodschappen doen. En ze leidt samen met iemand de viering in onze buurtkerk!

Gods imprint in alles

In ons boek volgen we de grote lijn in de Bijbel. Begin altijd in het midden, bij Jezus Christus, God die mens werd, medemens en Redder. Vanuit het midden naar de oorsprong, de schepping, Genesis 1. En naar de voleinding, Gods nieuwe wereld, Openbaring 21.

En dan ga je Gods imprint zien in alles. Jezus Christus als het grote geschenk van God, in Hem stort God zijn hart uit, zijn liefde, zijn vergeving, als 'genade op genade' (Joh. 1:16). Van daaruit naar die prachtige opening van de Bijbel, niet Genesis 3 maar Genesis 1. De wereld is niet allereerst een probleem. De wereld is een geschenk. De plaats waar ik ben, Rotterdam Zuid, is een geschenk. Ikzelf ben een geschenk, en de ander die ik ontmoet ook. En vanuit Jezus Christus naar de voleinding in Openbaring 21: Gods nieuwe wereld daalt neer uit de hemel, als geschenk.

Gods imprint in alles, is genade. Ik kan zeggen: elke boom herinnert ons aan het kruis van Christus.

Wat betekent dit voor ons leven? De kunst van het leven is een goede ontvanger te zijn, elke dag opnieuw. Het betekent ook: ik kan het leven niet beheersen, ik hoef het leven ook niet te beheersen. Er is al iets voor mij, ik sluit aan. Het gaat om vertrouwen in plaats van beheersen. En geweldige schoonheid!

Als ik op straat fiets, in het bos loop, een kind ontmoet, dan is er een halleluja van de straat, een halleluja in het bos, een halleluja in ontmoeting! Blijdschap over God, in het middelpunt van alles.

Schade aan wat heilig is

Mensen hebben wel gezegd: jullie zijn in je boek wel heel positief over de wereld. Maar de wakkere lezer zal hebben opgemerkt dat wij steeds opnieuw aandacht vragen voor de schade die wij aanbrengen in Gods wereld.

De schade die wij toebrengen aan wat heilig is. Schade door het wegduwen van God de Gever van alles, en het verwisselen van rol met God, waardoor heel de ecologie verstoord raakt. Schade aan onze medemens, aan het beeld van God in de ander. Schade aan de schepping als de mantel van God, waar wij repen van afscheuren. Als we de schepping uitbuiten, dan doen we iets met God.

Schade ook in de kerk... Wanneer onze gewoonten en tradities gaan boven de band met Jezus Christus, wat zijn wij dan aan het doen? Wanneer wij met een beroep op God macht uitoefenen over anderen, wat zijn wij dan aan het doen? Wanneer wij wel van alles willen bereiken, maar geen oog hebben voor de relatie, met jong en oud, wat zijn wij dan aan het doen? Schade ook als we wel willen helen als kerk, maar onze pijn niet erkennen.

Wij en Gods wereld... Het besef te leven in Gods wereld is een bron van grote blijdschap. En er is de noodzaak van onderscheidingsvermogen en inkeer. Om het goede te zien. De schade te erkennen en daarvoor verantwoordelijkheid te nemen. En nieuwe keuzes te maken. De taak van leiderschap is het voorbeeld te zijn en *samen* te leren onderscheiden.

Deel 3 De kerk in dienst van Gods missie

De rode lijn in ons boek is om de kerk vandaag opnieuw te verbeelden, in dienst van Gods missie.

De zonde van de kerk is dat zij vaak om zichzelf cirkelt. Zij lijkt steeds met zichzelf bezig te zijn. De theoloog Johannes Hoekendijk noemde dit in de jaren '60 van de vorige eeuw het kerkcentrisme. Wij als kerk hebben de ander nodig om onszelf te zijn en God te kennen.

De kerk is niet het centrum waar alles om draait. De kerk is dienstbaar aan Gods heilzame bedoelingen in de wereld, de *missio Dei*, Latijn voor: de missie van God. 'Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden' (Matteüs 6:33). Deze overtuiging brengt vertrouwen, dit perspectief brengt ontspanning en motivatie.

Het Bijbelse verhaal als geheel

In de 21^e eeuw wordt de overtuiging dat wij deelnemen in Gods missie breed gedeeld, door alle tradities van de kerk heen. Tegelijk wordt de *missio Dei* verschillend ingevuld. Soms lijkt de kerk niet meer echt nodig, want God werkt in de wereld.

In ons boek willen wij de dimensies van heel het Bijbelse verhaal bij elkaar houden. God werkt in de wereld, ja. En er is een eigen plaats voor de kerk als Gods familie, rondom Jezus Christus, de kerk als teken van Gods aanwezigheid in de wereld.

In het kruis van Jezus komen twee assen bij elkaar. God werkt verticaal, in de weg van bekering en geloof, in de herstelde relatie met God. En God werkt horizontaal in recht, vrede en verzoening tussen mensen, tussen mens en schepping. Er is één evangelie, één schepping, één leven, in een adembenemende veelkleurigheid.

Ik maak alle dingen nieuw

Ik deelde het visioen van Rotterdam De Nieuwe Stad. 'Zie ik maak alle dingen nieuw' (Openbaring 21:5). Het staat er in de tegenwoordige tijd. God is in het hier en nu bezig om alle dingen nieuw te maken. Wie jij bent, jouw liefde en inzet doen ertoe. Jouw liefde is deel van de beweging van de Geest in onze tijd. Met jouw kracht, en met jouw kwetsbaarheid.

Deelnemen in Gods missie betekent voor de kerk: *leven met* mensen en niet slechts *dienen voor* mensen. Vooral met de vergeten groepen in de samenleving. Hoe ziet dat eruit in Rotterdam-Zuid, nu en in de toekomst? Met de middelen die er zijn en die er niet zijn? Met beroepskrachten en met heel de gemeente. Daarover ga ik graag in gesprek.

Als toegift heb ik... een variatie op het nummer *Alles is gezegend* van Typhoon.

Rotterdam Zuid – Alles is gezegend

*Wat nou als alles ertoe doet
Zijn wij hier dan toch voor niets geweest?
Ik weet allang niet meer
Maar da's precies genoeg*

*Alles is gezegend
De kleurrijke, krioelende menigte op Zuidplein
De markt in de wijk waar we samen zijn
De gastjes die op hun fatbikes gaan
De gasten die bij de kerk te chillen staan*

*Alles is gezegend
De straat waar ik loop
De basisschool, speeltuin, voetbalclub
Het croissantje dat ik koop
Lombardijen, Charlois, Feijenoord
Het jonge stel, nieuw huis gekocht, of met geluk gescoord.*

*Alles is gezegend
De kerk in beweging, alles verandert
Ik voel verwarring nu alles doordendert
Waar gaat het allemaal heen
En toch... House of Hope, Geloven in de wijk – wij zijn één!*

*Alles is gezegend
Yeah ik deed een hoop dingen fout, vergeef mij o Heer
Zat vast in mezelf, keek niet verder meer
Niet nog een keer
Ik dank God, want ik ben er nog steeds
Ik was al thuis vanaf het prilste begin en dat laatste wat me rest
Is een duik uit het adelaarsnest
Bij storm of windstil, ik hoor je stem
Oog in oog met iemand die me door en door kent*

*Alles is gezegend
De handen die de deuren openen in de wijk
De handen die de kids naar school brengen, wat zijn we rijk
De handen die in de kantoren schoon staan te maken
De handen die onze snacks in de frituur gooien en laten smaken
De handen die een bloemetje brengen als fleurig teken
De handen die het brood breken
En het brandt, ja het brandt in onze harten*

*Want alles is gezegend
Alles is al (Zelfs wanneer ik kijk naar wat ik mis)
Alles is gezegend
(Zolang we gewicht geven aan licht)
Alles is al (En ik heb nachten dat ik denk: man, wat heeft het voor zin)
Alles is gezegend (Maar de ochtenden zijn blind)
(En vergevingsgezind)
Dus ik blijf dat rondje lopen
Tot ik weet waar het begint*

Oeds Blok

<https://wakkeringodswereld.nl/>
welkom@wakkeringodswereld.nl

Jack Barentsen en Oeds Blok, *Wakker in Gods wereld: kerk-zijn in de 21^e eeuw*.
Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2024.

Jack Barentsen en Oeds Blok, *De kleine wakker in Gods wereld: samen leren kerkzijn*.
Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2025.